

Vtorek, četrtek in soto. izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k.
pol leta 4 „ — „
četr „ 2 „ 20 „

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k.
pol leta 5 „ — „
četr „ 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD.

Oznani:

Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 „ „ „ 2krat,
4 „ „ „ 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Pred državnim zborom.

„Tisti dan, ko bi se hotelo resno oglašiti, da je nemogoče napraviti mir med posameznimi strankami, da se je treba odpovedati mogočnosti, ka se napravi sprava med sovražnimi tabori, in da torej družega ne preostaja nego povrniti se k pogubljenemu načelu gospodovanje enega nad vsemi drugimi — tisti dan bi se naši državi odrekla sposobnost spolniti misijo, katero je prevzela svojim narodom nasproti, tisti dan bi se uničil njen historični poklic, kateremu je stoletja tako sijajno (!) ustrezala (?), tisti dan bi jo oropali njene civilizatorične naloge, po kateri je država postala velika in krasna, in ktera jej more biti porok še večje in krasnejše bodočnosti.“ Tako nam piše ministerski organ „Patriot“ v svoji 48. številki. Prav tako! Dobro govoreno, a s tem še ni nič storjeno. Čas pa je, da se nekaj stori. Ne bomo se brigali za to, kako se hoče vlada pogoditi s Čehi, Poljaki, kako se hoče znebiti sitnosti, svojeglavnosti in ošabnosti naših ustavnih starovercev. Mi hočemo enkrat skrbeti tudi sami za-se.

Preteklo je že nekaj mesecev, kar je nastopila sedanja vlada svojo misijo spravljanja in pomirovanja. Z vsemi strankami se je vlada pogajala, za nas Slovence se ni nikdar brigala. Prve dni svojega obstanka je klicala na Dunaj Poljake, Čehi, Nemce itd. Slovenci, ki so menda tudi nekaj državnega bistva in katerih zastopniki so bili nezadovoljni zapustili državni zbor, mislili so, da bode vlada, t. j. takrat še Potocki tudi pri nas povprašal, s čem bi se dale potolažiti slovenske pritožbe. Motili so se. Med tem ko je vlada vse druge k sebi oficijelno vabila, je sedanji minister Petrino pisal prezgodaj umrlemu našemu zagovorniku dr. Tomanu, da vlada izmed Slovencev ne bode nobenega oficijelno vabila, da pa če kdo hoče sam priti, mu vlada tudi ravno ne bo vrat zapirala. Mi smo to zaničljivo in žaljivo Petrino pismo videli na lastne oči. Tomanovo rodoljubje je vedelo pozabiti žaljenje, ki je tičalo za vse Slovence v tem pismu in je hitel na Dunaj, da bi pri splošnem tadajnem spravljanju more-

biti vendar kaj rešil še za nas prezirane Slovence. Smrt ga je ustavila na tej koristni poti. Od teh dob menda Slovenci za vlado več ne eksistiramo. Nekoliko smo morebiti tega krivi sami, ker se nobeden naših zastopnikov ni skušal vladi bližati, vsaj zvedelo se ni, da bi se bil kdo skušal bližati jej. Naši poslanci so v državnem zboru mirno sedeli, kakor da bi bilo doma vse v redu in so z drugimi vred — čudno dovolj delali vladno stranko: pri nas doma pa je vladalo „pogubljivo načelo“ nemškega gospodarjenja nad nami, kakor je vladalo druge nad drugimi.

To mora nehati. Vlada se briga samo za narode, ki jej delajo zadrege. Dobro, učimo se iz tega in posnemajmo druge! Ne bomo govorili o naših pritožbah, ki se dadé rešiti le v parlamentu. S temi bo treba še čakati. A ima jih mnogo, ki jih more vlada vsak dan rešiti po administrativni poti. Nepotrjene postavbe naj predloži cesarju v potrjenje, nesposobne in nam sovražne torej nepriljubljene uradnike naj odpravi, pred vsem pa naj nam ustavi vedno hujše ponemčevanje po šolah. Dokler vlada tu ne pomaga, kjer lahko pomaga, toliko časa ni verovati na njeno resno voljo biti pravična vsem, toliko časa je izdajalec domače stvari, kdor vlado podpira.

Slovenskih poslancev na Dunaji je res malo. Ali v državnem zboru vse visi na enem glasu, in kakor sta mogla dva gorénjeavstrijska kmeta vladi delati zadrego, tem bolj jo bodo mogli delati zastopniki poldrug milijon broječega naroda. Ako vlada potrebuje podporo naših poslancev, potem naj tudi za to podporo bode hvaležna in naj si zapomi, da zastonj je samo smrt.

Slovenski narod ima pravico tirjati od svojih poslancev, da mu povedó in pokažejo, zakaj hodijo na Dunaj. Zdaj nimajo kaj povedati, kaj pokazati. Mi bomo slovenski svet na to pravico pazoren delali in naj si potem naši zastopniki sami pripisujejo, če bodo izmed naroda dobivali pojave, ki jim ne bodo prijetno okolo ušes doneli.

Francoskemu narodu se zdaj očita, da je sam kriv sedanje vojske, sedenje revščine, ker ni pregnal Na-

poleona že poprej. To isto se bode očitalo nam, in z isto pravico. Reklo se nam bode: Sami ste pošiljali svoje poslance v državni zbor, tam so ti možje podpirali vlado, vlada pak vas je pustila umirati narodno smrt.

Vlada je v zadregi. Rabimo to zadrego. Brez vladne zadrege avstrijski narodi itak nikdar niso ničesa dobili. Lete 1859, 1866 in sedanje leto so nam za to sijajni dokazi. Naj si to naši poslanci dobro zapomnijo in naj se kot vladni prijatelji in s praznimi rokami ne vračajo več iz Dunaja nazaj!

Dopisi.

—s. Iz Ljubljane, 24. okt. [Izv. dop.] (O novem nemškem listu.) Ker je „Triglav“ zavoljo duševnega in materialnega pomanjkanja na boljši oni svet šel, od koder nihče nazaj ne prihaja, začnemo nekteri gospodje misliti, kako bi nov list v nemškem jeziku osnovali, da bi narodne koristi zastopal. Govoriti sem o tem čul veljavnega gospoda, torej stvar ni brez tal. Bodi mi pripuščeno o tem ene besede izpregovoriti, dokler ni prepozno, t. j. dokler nemškega lista še nimamo. — Ta reč ima dve strani, kakor vsaka: potrebo in škodljivost, mogoče in nemogoče. Potrebe ne bode nihče absolutno tajil, kdor ve, da še toliko naših ljudi visi na tem, kar imajo iz stare šole, na nemškem, kdor vidi, da je mnogo naših starih domačinov samó zavoljo tega v nasprotnem taborju, ker imajo o narodni stvari in narodni politiki napačne misli, vcepljene po onih nemških listih, ki so v principu sovražniki Slovanov. Ali i druga stran, škodljivost nemškega lista je neutajljiva, če se pomisli, da z nemškim listom podpiramo stari šlendrijan nemškega govora, nemškega zagovora domače politike; germaniziramo se sami naprej, ali se vsaj ohranjamo v germanizovanju, slovenskega pisma se nenavajamo, kakor bi se morali, in domače moči, ki bi delale za razširjenje domačega jezika, temu odtezamo. Ta škodljivost korist morda odvaga. — Drugič pak je jako važno pitanje, ali je

Listek.

Ljubljanska pisma.

II.

Ljubljana je po Jasonu zidana, ali vsaj osnošana, tako se bere v bukvah zgodovine. Jason pa je bil tujec, veter ga je bil prinesel po naključju v te takrat gotovo še nekultivirane kraje. Prinesel je seboj zlato kožo, tako govori mita; ker pa sploh stare knjige prav rade skrivnostno in v podobah govoré, ne sme se misliti, da je bilo to, kar je seboj pripeljal, koža, še manj pa, da je bila ta koža zlata. Sicer se dostikrat vidi kaka zver s zlatom krog vrata, na praih itd., a kože nima zlate, tedaj je tudi oven ni mogel imeti, kterege je Jason ob njo pripravil. Ta zlata koža tedaj ne pomeni nič družega, kakor kulturo; in sicer nemško kulturo; to je prinesel že Jason v Ljubljano in sicer še preden je zidal mesto.

Da je Ljubljana zidana po tujcu, ima tudi poseben pomen, posebno važnost za mesto; da kar naravnost rečemo: Ljubljane namen in naloga je, da ostane tuja deželi, da goji posebno tujce, da je v tuji sužnosti. Ta namen je dozdej vseskozi prav vestno

spolnovala, kakor kaže zgodovina novejših časov, da od starih ne govorimo. Zdaj je v sužnosti tujca Suppana in dela, enako Izraelcem v Egiptu, prav pridno tlako nemškutarije. Da je Suppan velik mož in poln zaslug — če ne za mesto in deželo, za-se gotovo —, a prekosit ga v vsakem obziru doktorand Dežman in doktor Kaltenegger, viteškega spominja. Prvi je znan ko slab denar, drugi bo v kratkem; prvi nima žlahne krvi, v družega žilah teče ta neprecenljiva mokrota in ko bi ne vedel dobro, da je priromal iz „rajha“, prisegel bi, da je še od časov Jasona sem v mestu, tako pozna vse njegove in deželne potrebe, take misli ima od narodnosti in narodnih pravic, kakor da bi bil še od vesoljnega potopa na svetu. Mogoče, da se je mož na perutnicali svojega govora vzdignil v oblake in všel pogubi, ali pa da ga je stvarnik premnil v drugo obliko in ga tako ohranil njegovi blagi misiji, osrečiti divje Slovence.

Kako da sem se denes lotil viteškega doktorja Kalteneggerja? Vse, kar me na moža spominja, je dolgočasno, pusto, suho, kakor on sam; on je najnatanejša podoba govorov, kateri mu lezejo iz ust, kakor polž iz lupine, ali kakor bi navijal velikansko štrebo. Mož ne govori le rad in veliko, ampak tudi s tihim glasom,

kakor da bi se bal, da bi ga kdo neslišal. Sicer pa govori v takem jeziku, v takih stavkih in periodah, da ga naši nemškutarski meščani, katerim nemščina le počasne teče, kakor sirup, nikakor ne razumejo, kar hočejo maskirati s tem, da mu ploskajo. Ko bi ga razumeli, bi mu morda ne ploskali. —

Če človek v misel vzame Kalteneggerja, pa pride na konstitucionalno društvo. Konšt. društvo je brez njega nič. Dežman je le kropiva, ktere se že njeni prijatelji bojé, njegovemu govoru se k večjemu gosp. Malič ali oča Fink še smeje, da se za trebuh drži, a zabela je vedno le dr. Kaltenegger.

Da pa opravičim predstavo slavne osebe Kalteneggerjeve, moram poklicati na pomoč konstitucionalno društvo.

Društva namen je, kakor je znano v politični skednji mlatiti prazno slamo, nos vtikati v vsako stvar in posebno tam pihati, kjer ga nič ne peče; zavoljo tega se je pa tudi že dostikrat speklo. Ko se je unela vojska med Prusom in Francozom, zbral se je ta centralni parlament in diktiral Avstriji neutralnost, prav tako, kakor muha, ki se vsede na konja in kedar se konj ustavi, misli, da se je to zgodilo zavoljo njenega dreganja. Po tem važnem delu pa je društvo utihnilo,

mogoče nam, ki nismo s pisatelji preobloženi, ki nismo ničesa še storili, da bi „pisatelje iz poklica“ s zdatno podporo in spodbujanjem odgojili in jim podobno mesto dali, kakor drugi narodi. Pravim podobno, ne enako, ker to poslednje je nemogoče pri tako malem narodu. Pri nas ne bo noben publicist, noben pisatelj materialno ni senčno enako onim možem stal, ki so si s peresom tisoče in tisoče pridelali ter jim je narod beroč in omikujoč se prejeto duševno hrano vsaj s častnim socialnim stanjem in brezskrbnim materialnim življenjem plačal. Dosti ne, a mnogokaj bi bili mi Slovenci s združenimi močmi lahko storili, a nismo. Zato trdim, in na Slovenskem poznam ljudi precej, da je več nego dvomiti, da doboste dobre vrednike. Z enim samim vam ni pomagano; vsak, še tako duševno močan, se izpiše, se duševno utruja, ako je od lista do lista delo na njegovih ramah. Dobre vrednike pa morate imeti, ker slab nemšk list nam more neizmerno več škoditi nego koristiti. S škarijami vredovati t. j. iz kakšne „Zuk“, „Pol.“ „Volksbl.“ članke izrezavati in ponatiskovati, to se pa pravi narodni denar skozi okno metati. Dobri vredniki pa morajo dobro plačani biti, ker najhujši narodnjak ne bode zahteval, da talentiran patrijot, ki imaš voljo in veselje svoje peroposvetiti pravični stvari, za narod strada, ali se težko vleci skozi življenje do negotove prihodnosti.

Torej naj bode ena skromna beseda založena proti ustanovitvi nemškega lista. Vi, ki imate kaj v mošnjah pa kaj v srcu patrijotizma, podpirajte slovenske liste. Kdor hoče nemško brati, naroči si „Politiko“ ali drug pošten list; če bodo ti listi med nami več naročnikov imeli, radi bodo sprejemali dopise o naših zadevah, kakor jih že zdaj radi. Samó tožijo, da jih Slovenci premalo pišejo in pošiljajo. Hic Rhodus! Domača žurnalistika, v domačem jeziku pisana, bila bi lahko boljša, pisatelji bi pisali pridnejše in veselje in boljše. — Torej ne drobite preveč!

Iz Gorice, 22. okt. [Izv. dop.] (Konec.) V odborovi seji 14. t. m. pride na dnevni red Lavričev protest. On sam poprime besedo, razlaga položaj, poudarja posebno krivico, ki se Slovincem po tem sklepu godi, opazuje, da je njegov prednik, dr. Tonkli, že tri leta vsem vladnim uradnikom slovensko dopisoval, da je tedaj slovenski jezik za enake korespondence že dejansko vpeljan, da to ne prizadeva nobene zavire niti nobene škode, in če bi tudi ne bil še vpeljan, bi se moral vpeljati; gospodje italijanske stranke so gotovo progresisti, ako pa sami napredujejo in napredek svojega naroda pospešujejo, morajo tudi Slovincem pripustiti, da se čedalje naprej pomikajo na poti enakopravnosti. Konečno nasvetuje, naj večina od svojega sklepa odstopi.

Deperis in Pajer trdita, da ni bil slovenski jezik

pri odboru nikdar za korespondence z vlado vpeljan; če se je kaj do zdaj v slov. jeziku vladi dopisavalo — ni še to vpeljana navada, ampak zloraba (non uso ma abuso), kajti gosp. Tonkli je pri sejah vse le v ital. jeziku poročeval; če je slov. pisal, je to skrivoma delal, in ona nista za to vedela, — da je enakopravnost Slovincem zagotovljena s tem, da se slovensko dopisuje slov. županstvom in strankam, in da je treba zaradi oportunitete vladi italijansko dopisavati itd.

Pajer očita Lavriču, da se on s protestom punta proti večini in da to ni konstitucionalno. — L. odgovarja, da se on nikakor ne punta, da se pa on, kot slov. poslanec nikakor ne more udati krivičnemu sklepu, s katerim se kratijo pravice slov. naroda in da mu potem takem ne ostaja drugega, nego da izstopi iz odbora, da to je zadnja bramba po konstitucionalni poti.

Pajer: Dobro, Vam je prosto! Na to hoče podati L. pismo odpoved, Gorjup pa reče, naj se ta stvar odloži do prihodnje seje; med tem se morda najde kako sredstvo vmogočiti poravnavo. On sam (Gorjup) hoče se svojimi volilci govoriti. Lavrič, opazivši, da bo odlog težko kaj pomagal, se vendar temu predlogu uda, tem več, ker ga tudi g. glavar tako nagovarja.

V resnici ni odlog prav nič pomagal. V seji 21. t. m. je dr. Lavrič svoje stališče blizo tako-le zagovarjal:

Gospoda!

„Pred volitvijo so mi volilci naložili, da imam braniti in hraniti narodne pravice. Veselo sem to obljubil, ker so te pravice prirojene in nedotakljive. Zato se prav za prav ne morem njih sklepati, ampak le priznati jih je treba, kar se je že zgodilo v državnem parlamentu in tudi v deželnem zboru goriškem.“

Kot poslanec sem po svojih mislih le pooblaščenec naroda, kot tak pa še pravice nimam in ne smem odstopiti najmanjšega dela narodnih pravic, temveč si moram prizadevati, da jih na vso moč branim, da jih pomagam hraniti. Vsled tega ne morem in ne smem se tudi pogajati ne, ako bi poravnava krajšala te pravice, in vsaka taka pogodba bi bila neveljavna sama po sebi.

Vi Gospoda ste pa s sklepom 7. oktobra uničili en del teh narodnih pravic, odločivši, da ima deželni odbor c. k. uradnikom dopisovati le po italijanski. S tem ste Slovincem vzeli pravico velike vrednosti, kajti le tisti narod kaj velja, ki se sme v javnem življenju pokazati, in sme stopiti v vse uradnije.

Vi sicer zmirom trdite, da spoznavate nam vse pravice v principu in da ste tako sklenili le iz oportunitete.

Gotovo gledate Vi lahko na to, kar je Vam bolj koristno ali lažje, ker uživate že vse pravice in imate še več, v deželnem zboru govori velika večina poslancev le italijansko, in v deželnem odboru je do zdaj velika večina dopisov na c. k. urade pisanih v italijan-

skem jeziku, in le en del je bil slovenskih dopisov. — Pri takih okoliščinah ne smemo in ne moremo mi Slovenci o oportuniteti še govoriti ne, tem več tirjamo svo pravico. Vrh vsega pa tajim, da je oportunsko slovensko ne dopisovati. Tu Vam kažem 6 dopisov, ki jih je slovensko pisal g. dr. Tonkli c. k. namestništvu v prevažni zadevi šolskega goriškega zaloga. Zopet je tu en njegov dopis na c. k. namestništvu v zadevi občine Ranjšee sv. Duha, in takih najdete v registraturi veliko. In zdaj pomislite, na vse te dopise so c. k. uradnike odgovorile brez zadržka, brez ktere pomote in škode. Po tem takem na oportuniteto še sklicavati se ne morete pri svojem sklepu. Ponavljam zato tudi denes predlog, da odstopite glede na vse to od svojega sklepa, kar toliko lažje storite, ker trdite, da ni sklep velike važnosti in ker je splošna dolžnost vsacega krivico popraviti.

Deperis in Pajer ugovarjata z navadnimi praznimi razlogi: z oportuniteto, z dosedanja zlorabo in nenavado, in trobita, da se jima je še toliko bolj braniti, ako se je že kaj vpeljalo.

Gosp. Gorjup nasvetuje:

- 1) Prosto je vsakemu udu deželnega odbora, da se sme posluževati slovenskega ali italijanskega jezika v svojih sporočilih, v katerih gre za kako opravilo s c. k. vlado (governo).
- 2) Če večina deželnega odbora v raznih primerljajih ne tirja drugače, predlogi se odpošljejo v obliki predstavljeni od poročevalca, in v jeziku, kterega on rabi.
- 3) Po sklepu deželnega odbora, kterega večina ima od primerljaja do primerljaja odločiti, preskrbi predsednik, da bo slovenske spise urad predstavljaj v italijanski jezik, da ga razumejo vsi odborniki.
- 4) Vsakokrat se ima odposlati tisti tekst, kterega bo izvolila večina odborova, in v jeziku, v kterem ga bo potrdila.
- 5) Ta pogodba velja le za sedanje odbornike in do prihodnje seje deželnega zbora, in ne sme v nobenem obziru škodovati pravicam, ktere gredo obema narodnostima.

Zoper sta glasovala dr. Pajer in dr. Lavrič; predsednik je na to izrekel, da je padel predlog in on ni glasoval.

Nasvetovalec sam meni, da ta predlog bo težko vseč ne eni ne drugi strani, da ga pa stavi, ker je v poprejšnji seji posredovalstvo obljubil. Če pa ta predlog ne obvelja, se drži on Lavričevega nasveta, naj večina odstopi od svojega sklepa.

Oba predloga sta padla in na to reče Lavrič: Jaz imam to vprašanje za največje važnosti; zato moram izstopiti iz dež. odbora, da se ne udeležim krivice; z menoj se odpovedujeta tudi oba slov. namestnika. S tem se poslovi in podá to pismo odpoved:

dasiravno so mu ponujale pruske zmage najlepšo prilžnost, se zopet šopiriti, dasiravno je ves svet klical po zboru. Vsled tega se je tolikaj nepristojnega zgodilo, Potocki je postal minister, prav tako Petrino, vse je šlo narobe, kar bi se gotovo ne bilo zgodilo, ko bi bilo društvo o pravem času svoj „veto“ vložilo in ustavilo kolo zgodovine. Če je tedaj kdo odgovoren za sedanjí stadium avstrijske politike, je konšt. društvo, ktero menda čuti že težo te odgovornosti na svojih ramah, kajti drugače bi se ne dalo zapopasti, kako da se je zdaj zdramilo, ko so že druge evropske moči prevzele nalogo, pomiriti Francoze in Pruse, in ker je bil miru pogoje že sklepal Bismark. Da, društvo se je zdramilo, zbralo se je v seji in tam — jelo na vso moč mlatiti slamo, ktera je bila ostala nemškutarskim govornikom v pretekli sesiji kranjskega deželnega zbora.

Prvi mlatič je bil društva načelnik gosp. Dežman; a ker je mož bolj na „grablje“ navajen, mu delo s cepcem ni šlo prav od rok; enkrat je udaril po Slovincih, pa ker je bet le bolj proti njemu odskakoval, tako, da bi se bil mož, kakor nekda z grabljami, zdaj s cepcem samega sebe česnil, je oddal cepce bolj izurjenemu doktorju Kalteneggerju, kteri je res še čez uro neprenehoma mlatil po večini kranjskega deželnega

zbora in po deželnem odboru. Kedar je odletelo kako zrno med lačne poslušalce, kteri so z odprtimi usti nanj prežili, so zagromeli „bravo!“ in padli čez suho in drobno zrno, kar je „Tagblatt“ imenoval „allgemeiner Beifall.“ Potem so ploskali z rokami, pa le tisti, kteri niso zaspali, in sicer zato, da bi zbudili one, kterim so se bile med tem pika-pokom oči pod obrvi skrile.

Gospoda viteza Kalteneggerja govor preceniti sta dva načina. Prvi in naravniši je, da se cenijo pole, na kterih je pisan. Teh je vsaj pet, tedaj ti še štacunar za-nje dá 1 sold a. v. ali pa pest rožičev. Drugi način je pokazal in v svoji pisarnici vpeljal gospod vitez sam, kteri plačuje 35 besed po krajcarji. Gospod vitez je govoril čez uro; ako premisliš, da mu gré iz viteških ust na minuto najmanj 100 besed, jih izusti na uro po 6000. Govoril pa je še četrť ure čez, kar da zopet 1500 besed, vseh skup je bilo tedaj najmanj 7500; te so vredne po matematičnem računu 2 gol. 84/ kr., tedaj toliko, da je zamogel gospod vitez po seji prav pošteno večerjati s svojo rodovino.

Vitezki gospod doktor se dá porabiti za vsé. V mestnem zboru podpisuje spomenice in govori, v deželnem zboru nosi med nemškutarji zvonec, kader ga

Dežman noče, v deželnem odboru koristi deželi s tem, da ga ni v njem, v konšt. društvu pa šviga cepce in mlati, ko da bi govoril, govori, ko da bi mlatil. Iz tega se vidi, kako koristen in neprecenljiv je gosp. doktor vitez ne le deželi, temveč tudi samemu sebi. Bog je sebi najprej brado ustvaril; tega načela se drži tudi naš vitez, kteri sicer niti sebi niti drugemu še ni brade ustvaril — kajti ko bi kaj tacega zamogel, bi bil najprej sebi malo več gošave pod nos vsadil — a vendar ni dvomiti, da bi bili Slovenci zadnji, kteri bi bili po njem dobili brado.

Zavoljo tega in zavoljo Vašega govora v konšt. društvu ne morem si kaj, da Vas častim in čislam, viteški gosp. doktor: mislite si o tem, kar hočete in če bi me tudi tožili zaradi razžaljenja časti, ne bom nehal, Vas občudovati in strmeti nad Vašo predrznostjo, ktera Vas je postavila na prestol nadsodnije, ktera sodi in pretresa delovanje deželnega zbora. Ta nadsodnija je konšt. društvo. Vi ste v njem državni pravdnik, nemškutarski „špispurgarji“ pa porotniki. To je konstitucionalno. Čudim se, da Vas mestni komisar ni vstavil v govoru, čes, da je razdražljiv in zabavlja usemu narodu. Morda je liberalen mož mislil, da vitez, ko Vi, ne more žaliti slovenskega naroda, ter Vam je pri-

Veleslavno predsedništvo deželnega odbora!

Slovenski narod na Goriškem je pri zadnjih volitvah svojim poslancem naložil, da imajo posebno varovati narodne pravice in njegovo čast. Veliko boja je bilo že v deželnem zboru t. l. v brambo teh dragočnosti, in slovenska stran se ni udala, ker se ni mogla porazumeti z nasprotujočo stranjo. Vendar je bilo misliti, da bo mir v deželnem odboru, da bo vsaj on pravičen obema narodoma. Toda upanje se je pokazalo prazno, in 7. t. m. je odborova večina vsem ugovorom kljub sklenila, da ima deželni odbor c. k. uradnikom le italijansko dopisavati, kar do zdaj ni bilo. Vsled tega sklepa se ne more slovenski narod še prikazati ne pri vladnih uradnikih, ne pri svojem deželnem odboru v Gorici. — Dalje je pomisliti, da ta sklep ne žali samo časti slovenskega naroda, ampak da tudi lomi dotične postavbe, ktere zavarujejo enakopravnost vsem avstrijskim narodom, ter uniči dosedanje že vpeljano navado pri deželnem odboru. Zarad vsega tega je ta sklep nepostaven in neveljaven, in zato je podal podpisani odbornik 8. t. m. protest zoper njega, nadejaje se, da se večina prepriča krivice, ki jo je storila, in da odstopi od tega sklepa. Ker so pa v današnji seji gospodje večine odločili, da ostanejo stalni pri svojem mnenju, protestujemo podpisani, za ta primerljaj že dogovorjeni, na vso moč zoper tako postopanje odborove večine, in napovedujemo odstop kot odbornik in kot namestnika.

V Gorici, 14. oktobra 1870.

Dr. Lavrič, odbornik. Matija Doljak, namestnik.

Dr. Žigon, namestnik.

Iz goriške okolice 19. oktobra. [Izv. dop.] G. bar. Pino, goriški glavar nas je zapustil; poklican je v Bukovino k večemu kosu kruha. Vsaka sprememba je enim koristna, drugim na škodo, ter se je nekteri veselje a drugi žalostno glave pobešajo. Tudi odhod bar. Pinota je veselje in žalost obudil v „Izraelu.“ Stranka, nad katero je z orlovim pogledom prežil in jo skušal v „gajbiro“ spraviti, gotovo ne bode za njim žalostinsk pela, kakor tudi tisti volilci ne, ki so pri zadnjih volitvah proti njemu, t. j. za narodne poslance glasovali, mislili pa, da jim glavar od tedaj vedno Damoklijev meč nad glavo viseč drži.

So pa tudi taki, ki zelo odhod bar. Pinota obžalujejo, ker so z namena, da bode glavarstvo njih sebičnim nameram vrata odprta držalo, gosp. barona skoraj za vsegamogočnega razglaševali in ga celo, narod zatajivši, Slovencem za poslanca silili in se skušali po vsakem načinu mu dobrikati. — Neke dni pred odhodom g. bar. Pinota so nosili c. kr. žandarji neko zaupnico županom, nagovarjaje jih, naj bi jo v imenu in po sklepu starešinstva podpisali. Kdo je bil kovač tej zaupnici, se sicer ne ve, ali sklepati se vendar more,

pustil, da ste se znosili nad deželo in njenim zastopom. V „Sloveniji“ ste Vi gospod vitez, komaj — krt.

Mnogo ste bili že porabljeni, gospod vitez, v raznih podobah in na raznih mestih sem Vas že videl, — le na gledišči še ne. In vendar se spominjam, da ste se nekđaj v seji deželnega zbora poganjali za gledišče, za nemško, se ve dá. Zdaj bi bil čas, da bi mu priskočili na pomoč, ko so mu všle najboljši moči; morda bi Vam obleka in naloga zaljubljenega mladeniča ne stala slabo, gotovo pa je, da bi kot komičen starec ali smešen zabavljavec želi občno pohvalo. Ideja ta ni slaba, poprimite se je, morda boste na tej poti nemškutariji več koristili, ko v podobi govornika v konšt. društvu, kader v sveti jezi Slovence šibate.

Prosim Vas, kader boste prvokrat nastopili v gledališči, pošljite mi povabilo; moram Vas videti in slišati, če prekle iz nebes leté in ako bi bila tudi vstopnina podražena. Kaj tacega se ne vidi vsake kvatre in je vredno groša čez navadno vstopnino. Na vsak način pa vpeljite tudi vstopnice za plačo, kedar boste zopet govorili v konšt. društvu; kaj tacega je denarja vredno. Če bo, kakor se kaže, prevzelo konšt. društvo vodstvo in predstavljanje v ljubljanskem gledališči, boste gotovo Vi nadzornik, dr. Suppan voditelj in ravnatelj in Dežman prvi komedijant. Potem smo pa na konji!

Dr. B.

da mož je moral namen imeti bar. Pinota ž njo blamirati, ker komu se nehotè misel ne vriva, da zaupnica ne more priti c. kr. žandarjem v roke, če glavar sam, pod čegar vplivom stoji, to ne privoli, in kako za božjo voljo zamore brez starešinstvenega sklepa župan v starešinstvenem imenu zaupnice podpisovati? To so čudne reči. Gosp. bar. Pino pa gotovo kaj tacega ni zaslužil; vsak kdor ga pozna, in je ž njim v dotiko prišel, mora pripoznati, da je bil nevtrudljiv delavec, in da mu je bil blagor naše dežele zmiraj pri srcu in se je za predilsko železnico posebno poganjal. Pristavlja se samo srčna želja, naj bi novi g. glavar, če mu ne bo mogoče g. barona Pinota prekositi, ga vsaj namestoval.

Okoličan.

Iz Dunaja, 24. okt. [Izv. dop.] Sloveči nemški darvinianist Karel Vogt je razglasil v dunajski „Tagespresse“ od 22. t. m. drugi članek o francosko-pruski vojski, v katerem z ostrimi besedami pogublja prusko-nemško barbarstvo, ki meri na uničenje francoskega naroda. Vogt bistroumno dokazuje puhlost onega nemškega očitjanja, da je francoski narod vojske kriv, ter poudarja zopet, da nemške zmage ne pomenijo drugega nego zatiranje svobode. — V današnjem času so v nemških novinah enaki pošteni glasovi več nego redki. Škoda le, da rečeni list v družih vprašanjih ne piše tako pošteno, sosebno Slovanom nasproti ne.

Vera, ali strah, da so Francozje že izgubljeni, da so vsi njih naporji zastonj, postaje čedalje menjš splošna. Vendar je v Parizu ogromna navdušena armada. Izvali in napadi Francozov iz Pariza na oblegovalce imajo pomen. General Trochu hoče, kakor je videti, počasi zdaj eno zdaj drugo krdelo na ogenj in na boj privaditi, tako svojo armado izuriti, sovražnika utrjevati, in kader bode pripravljen s svojo vojsko, je mogoče, da se prebije iz mesta in zedini z armado, ki se bo vendar v jugu naredila, če je prav mali oddelek nje pri Orleansu zopet nesrečen bil. Vse to je v imenu blagosti Evrope zelo želeto. Tukajšni časopisi, kupljeni po pruskih tolarjih, začenjajo s svojim prerokovanjem prav bližnjega pada bolj šparati, in ne morejo tajiti, da griža in vročinska bolezen v pruski vojski začinja Francozom zelo pomagati. In ravno Nemci so, ki zdaj vpijejo po miru — se ve da hočejo prej Francoze do golega sleči, tudi polne žepe in dve deželi domu nesti, da pokrpajo nesrečo tisoč in tisoč vdov in sirot in svoje kase. — Ni menda že nobenega nemškega glasila, ki bi se ne bil nekoliko tiste krvoločnosti, ktero so od kraja občudovali na njih, toliko iznebil, da bi zdaj želje ne izrekal, naj bode konec.

Politični razgled.

Dr. Rechbauer je te dni konferiral s Potockijem. Morebiti sta se pogodila o milodarih, ktere bode Potocki svojim rojakom smel dati z dovoljenjem Nemcev, da potem Poljaki v zvezi z Nemci pomagajo zatirati vso opozicijo cislajtansko.

Hrvatski deželni zbor se ima baje sniti 10. novembra in bode zboroval do konca decembra.

Na zapovelje pruskega kralja so ujetega nemškega demokrata Janeza Jakoby-a, Herbig-a in še 6 drugih političnih jetnikov osvobodili.

Vladni listi pruski dvojijo, da bi prišlo do miru. „Prov. Corr.“ pravi: „Ako bi začasno pomirje že ne imelo v sebi političnih poroštev za mir, mora imeti vsaj vojaške, da namreč ne pridejo ob veljavo vspehi, kterih je gotovo in v kratkem pričakovati pred Parizom, Metzom in drugod; da bi se mišljenje francoske vlade premenilo, ni verovati; da se še ni začel napad na Pariz, to je pripisovati samo stvarnim težavam, a nikakor ne političnim razlogom; konečni cilj vojske more biti le Pariz. —

Iz kratkih poročil z bojišča naj naznanjamo, da je le malo upanja za mir. Prusi hoté Francosko čisto potlačiti in Pariz vzeti. Iz kraljevega glavnega kvartirja so vsi nemski vladarji nujno povabljeni, naj prve dni novembra pridejo v Versailles, da bodo natočič pri kratkem, a silovitem streljanju na Pariz, kteremu sledi naskok z vsemi pripravljenimi vojniki. V Parizu pa bi se potem podpisala že pripravljena po-

godba, po kateri bi vse nemške države prestopile sedanji severno-nemški zvezi. — Dogovori med Francozi in Prusi vendar še tekó, samo da še ni določeno s kom bi Prusija prav za prav hotela sklepati pomirje, ali s Thiersom, ali z Bazainom, ali z republikansko vlado ali s kom drugim.

21. t. m. je baje posada iz Metz a Pruse napadla. V peturni bitki so Prusi mnogo trpeli. 25. t. m. so Prusi napadli kraj Lonchamps, a Francozi so jih nazaj vrgli.

Iz Reimsa se poroča v Monakovo, da so 24. t. m. „francitireurs“ napadli pri Somerance in Fleville stoječe nemške vojne in da so jih mnogo pokončali. Nekteri pruski konjiki so srečno odšli in pripeljali pomoči. Boj se je z nova začel. Konečno so se Francozi umaknili v gozde. Bilo jih je okolo 2000. Nemci so imeli 48 mrtvih in 32 ranjenih. Francozov je 20 obležalo.

Bavarska poročila trdé, da je Pariz prav slabo obležen, ker je na nekterih krajih premnogo, na drugih premalo nemških vojakov razpostavljenih, tako da bi Francozi linijo lahko prodrli. Težkega topovja je pred Parizom komaj $\frac{1}{2}$ baterije, drugo je še le na poti in je prevažanje jako težavno. Tudi so vojaki zelo bolehnji, kompanije imajo po 30 bolnikov in komaj po enega zdravega častnika. Tudi s živežem ni vse v redu, ker morajo poleg pomanjkanja celo plesniv cvibak jesti.

Iz Aten naznanja telegraf, da je neresnično, ka bi bila Grška stopila v zvezo s Turčijo z namenom skupno bojevati se proti vsacemu, kdor bi skušal na vzhodu začenjati kakšno vojsko.

Razne stvari.

† (Stefan Kočev ar). Telegraf nam prinaša iz Celja pretužno vest, da je 27. t. m. zvečer g. Stefan Kočev ar, doktorand pravoslovja, po dolgi in hudi boleznimi mirno v Gospodu zaspal. Po dokončanih juridičnih študijah se je ranjki pripravljaj na stroge izpite. Med študijami se ga je lotila bolezen, ki je prezgodaj končala mlado, nadepolno življenje. Poleg prijateljev, kterih je ljubeznjivi ranjki obilo štel po vsej Sloveniji, poleg tužne zlahte, poleg slovenskega naroda, kteremu je bil Stefan Kočev ar veren in zvest sin, bode ta bridki udarec posebno občutljivo zadel sivega očeta, ki je v svojem sinu zgubil mnogo veselja in lepih nad. Naj ga vsaj nekoliko tolaži zavest, da ž njim žaluje vse, kdor je poznal in pozna njegovo ter ranjkega preblogo srce.

* (V poslednji seji deželnega šolskega sveta kranjskega), v kateri se je ustanovil proračun normalnega šolskega zaklada za leto 1871., ki ga deželni zbor dosihmal ni še v svoje gospodarstvo vzel, in so se obravnavale večidel osebne zadeve nekterih učiteljev ljudskih šol, je dr. Jan. Bleiweis predlagal že v prejšnji seji napovedani protest zoper nepostavno imenovanje novega vodje in novih profesorjev na gimnaziji novomeški in pa peticijo do c. k. ministerstva nauka in bogočastja, da po prestavi nesposobnih profesorjev na druga učilišča izpraznjene službe se oddajo po postavni poti konkursa. Temu protestu in tej peticiji je tudi kot ud deželnega zastopa pristopil dr. Costa. Po živahni razpravi je s 6 proti 2 obveljal predlog dr. Bleiweisa, da se protest deželnemu zboru odgovornih zastopnikov deželnega odbora izroči ministerstvu za nauk in bogočastje.

* (Četrta slovenska predstava) dramatičnega društva v ljubljanskem gledišči bode v torek 1. novembra, to je na praznik vseh svetnikov. Igrala se bode od Malavašiča po Raupachovem „der Müller und sein Kind“ prav dobro poslovenjena žalostna igra v 5 dejanjih „Mlinar in njegova hči.“ To je prva žalostna igra, ki pride na slovenski oder. Ker je igra občinstvu iz nemškega tako priljubljena, da vsako leto do dobrega napolni gledališče, se je nadejati, da bode privabila tudi obilo množico slovenskega občinstva, in da se tudi ta poskušnja dramatičnega društva poneso tako dobro, kakor se je ponesla ona z resno igro. Ker nastopijo prvokrat v tej sezoni nektare nam že dobro znane moči, smemo pričakovati prav lepega in zanimivega večera.

* (Vojaško novačenje.) Oba dotična mi-

nisterstva sta vsem oblastnijam zapovedala priprave za rekrutbo že sedaj pričeti. Leta 1871 pridejo pod mero vsi, ki so 1851, 1850 in 1849 rojeni. Popisne listine morajo do 15. decembra, a rekrutba v celom cesarstvu do 15. sušča biti dovršena.

* (Prekrasne diplome,) katero je ranjki dr. Toman dal narediti Matici, došlo je 500 iztisov. Ljubljanskim naročnikom se razpošlje še ta teden, vnanjim pa s zemljovidi, da se prihranijo posebni stroški Matici in družbenikom. Naj se častiti udje, ki je žele, se pa še niso naročili na njo, kmalu oglase ter pošljejo 50 kr.

* (Iz Dornberga) na Goriškem se nam piše: Podpisani odbor na novo ustanovljene slovenske čitalnice v Dornbergu daje slovenskemu občinstvu na znanje, da se bode čitalnica 20. dne novembra t. l. ob 5 uri popoldne slovesno odprla. K tej slovesnosti vabijo se uljudno vsi rodoljubi posebno pa č. udje bližnjih čitalnic. V Dornbergu dne 28. novembra 1870.

Odbor.

Dunajska borza 28. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 57 fl. 15 kr.
Srebro 121 „ 90 „
Napol 9 „ 92 „

(3) Na zdravje!

Pri ljubljanskem telovadnem društvu „Sokolu“ je izpraznena služba

telovadnega učitelja.

Učitelj mora biti Slovan in slovanskega jezika zmožen, ker mu pri poučevanju mora rabiti jezik slovenski in posebno slovenska telovadna terminologija.

Ponudbo sprejema do 15. novembra letos podpisani odbor, pri katerem se zvedo natančni pogoji.

V Ljubljani, 18. oktobra 1870.

Odbor ljubljanskega telovadnega društva „Sokola“.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da se je prejšnja naša firma

Grubič in Hartnagel,

v gospodskih ulicah v Mariboru

razrušila in da sem pod firmo

Karol Hartnagel

sam na svoje v gospodskih ulicah št. 129 ravno nasproti prejšnji kupčiji odprl novo štacuno. Zahvaljujem se za dosedanje zaupanje in se priporočam p. n. občinstvu, kteremu postržem z mnogovrstnim kramarskim blagom po najnižji ceni in po najnovejem in najfinejem okusu.

Oznaniilo.

Učenci za c. kr. višo realko v Mariboru se bodo 29., 30., 31. oktobra od 8—12 dopoldne sprejemali v direkcijiski pisarnici koroške ulice št. 219.

Učenci, ki z nova ustopijo, naj seboj prinesó poleg krstnega ali rojstnega lista tudi še zadnje šolsko poročilo ali zadnje šolsko spričevalo. (3)

Vodstvo c. k. više realke.

V Mariboru 20. oktobra 1870.

Kmetijski pomočnik

(Ökonom),

neoženjen se od 1. januarja prihodnjega leta z dobro plačo v službo vzame. Na taiste, kateri v vinoreji in živinozdravstvu skušnje imajo, se bo posebno oziralo. Spričala naj se pošljejo na **Trebarsko graščino** pošta Trebno (Treffen) na Kranjskem. (3)

Pontini - jeva lekarnica „pri zamorcih“ v Gorici (v Rastelu),

Glavna zaloga vsakovrstnih vnanjih zdravil, zdravniškega orodja iz guttaperche, kilnih prevez itd.

Edina zaloga pravega Pagliano-vega sirupa iz Florencije, Moll-ove Seidlitzove štupe, melisovca beneškega, in Dehautovih kroglic iz Pariza.

Krepilna tekočina (Restitutions-Fluid) za konje, ozdravi vsako zvinjenje in ohrani konje močne in čile do poznih let. —

Zdravilna živinska štupa za konje, krave, vole, ovce itd. (1)

! Senzacija !

(5) Amerikanski patent.

Kdo si ne želi lepih, zdravih zob? Samo z novimi električnimi kavčukastimi krtačami za zobe (brez ščetin) jih je mogoče dobiti. Te najnovejše krtačice, o katerih govori na tisoče spričeval in pohval, so popolnoma izdelane iz kavčuka in imajo namesto ščetin — kavčukasta žela, ki morejo segati v najdrobnejše votline zob in odpraviti, kar se je škodljivega nabralo. Kavčuk ima v sebi električno moč, ki se po ribanji zbudi, in tako se zgodi, da se vsled ribanja zob ne očisti samo, ampak da se tudi polira in zabrani proti krhanju. Te krtačice naj bi se po zdravniških sodbah rabile pri najmlajih otrocih, da se pride zobnim boleznim v okom. Razen teh dobrot se te krtačice skoraj ne dáde uničiti in se lahko ena krtača rabi celo leto. Ena taka velja samo 90 kr.

1 gold. en parni stroj (Dampf-Apparat.)

za čiščenje škodljivega zraka.

Parni kotel tega aparata se napolni s čistilno vonjavo za to odločeno, potem se razgreje na spiritalni lampici aparatu prideti, vsled tega se razvije hlap in oprosti največ sobo v malih minutah vsacega škodljivega ali neprijetnega zraka ter jo napolni s prijetno vonjavo. Neobhodno potrebno za bolnišnice, šole, urade, delavnice, stanovanja, kakor tudi za salone. Ta mašina je iz zlatega bronza prav čedno izdelana, da more veljati kot zaljšalo. En stroj velja 1 f. Steklica čistilne vonjave s potrebnim špiritom 50 kr. — (Zadostuje za 50krat).

Elektro-galvanični prstani,

jako važna, za vsacega potrebna iznajdba.

Najviše medicinske kapacitete so dognale, da je galvanizem dobrodejen proti niže zaznamovanim boleznim. Po napotilu imenitnega pariškega zdravnika so se prstani vsake večine iz novega zlata napravili z užitnim elektro-magnetičnim dratom, ki ima gotovi učinek vbranjevanja in zdravitvi vse protinske, reumatične in bolezni na živcih itd. Tak gladek prstan velja samo 90 kr., zdravniki ga priporočajo nositi.

Najnovejša iznajdba.

Srajna gumbice za našiti iz pravega llotnega srebra. S to iznajdbo se je dosegel vrhunec v tem artiklu, kajti združuje eleganco z varčnostjo. Če se preračuni, da taka gumba skoraj vekomaj traja in da se lahko z nerabljivih srajc odreže in na nove prišije, a obdrži ven-

dar staro vrednost, med tem ko se druge kakoršnekoli gumbice v perilu, pri likanju, munganju ali tudi nošenju prehitro končajo. Vsacemu ducendu je prideto pismo, ki garantuje za najbolje srebro in zlato. Cena je zato tako nizka, da se more ta artikel hitro udomačiti v vsako hišo. 1 ducend najlepše guillouchiranih srebrnih 35 kr., gladkih 70 kr.

Zanimljiv peresni ročnik. (Federhalter.)

Ko je Nj. V. cesar Napoleon III. pisal delo Julius Caesar, je naročil, naj mu eden najurnejših mehanikarjev po njegovem lastnem napotilu napravi peresni ročnik, da se v okom pride sitnemu namakanju in da sploh postane pri pisanju pogrešljivo vsako drugo orodje. Naročilo se je izvršilo i. s. kar najstajajnje, že v 8 dneh se je N. V. ročnik izročil. G. Gilbert Rochee je idejo se zboljšal in je za to izvrstno delo dobil 50 napoleonov, ker je nad vse nade namenu odgovarjalo. Mene je izdatelj še le zdaj opomnil na to iznajdbo in jaz sem vsled tega prevzel edino zalogo za avstr. ogr. monarhijo. Ta peresni ročnik je iz finega kineškega srebra, zapirljiv, konstruktija je taka, da se lahko piše od rane do mraka brez vsake ovire in da se lahko po potrebi uravnja, kako naj črnilo teče. Oblika je elegantna in za vsako roko rabljiva, torej se sme vsakemu priporočati a posebno potnikom, uradnikom, pisarnam, doktorjem, učencem. En ročnik velja 1 f. 1. ducend Napoleonovih peres 15 kr.

Havanska vonjava. (Havanna-Bouquet.)

Za 1½ kr. cigara 30 kr. vredna; namreč najceneja cigara se da s pomočjo havanske vonjave spremeniti v pravo Havanko. Ta čisto novo vpeljana originalna esenca se dela iz korenine in grmovja pravega zapadno-indijskega tabakovega zelišča. Ako se slaba cigara z njo namoči, odpravi se njen duh in se zameni za lepo vonjavo izvrstnih Havank. Steklica zadostuje za 500 cigar, velja 1 f. 50 kr.

Zmaga vednosti.

Naposled se je enemu najimenitnejših ločbarjev posrečilo iznajti sredstvo, katero so desetletja največje kapacitete na polji kozmetike zastoj iskali. Preservativ proti slabi sapi (athempreservativ) mahoma odpravi vsako slabodisečo sapo, naj izhaja iz slabih zob ali iz drugih bolezni, ker tudi zobno meso zdravo ohrani in tako zobe vtrjuje. Prav priporočta se kadilecem, ker se more zaostali tabakov duh mahoma zameniti za prijetno, dobrodejno in ohlajajočo aromo, tudi kot toaletski predmet nepogrešljiv; ako se zjutraj s to esenco usta enkrat speró, ostane prijetni duh ves dan. V svojem učinku je ta esenca razločna od vseh

drugih, ker je čisto nova, od nobenega drugega še ne znajdena kemična procedura, od visokih znanstvenih osebnosti preskušena in za izvrstno izrečena. Steklica z napotilom 90 kr.

Dežni plašči.

iz nepremočljivega, nerazstegljivega blaga brez šiva, anglež izdelan; ta plašč je tako izdelan, da ga je moč nositi tudi pri najlepšem vremenu, ker je na drugi strani podoben najlepši površni suknji. En plašč velja 10 f. 50 kr.

V brambo osebe in imenja

je neobhodno potrebno imeti dobro orožje; to so no-vozboljšani Lefauchaux-revolverji s zavarovalno zaporko, dvojnimi kolenjem in 6 risanimi cevi, s kterimi je mogoče v eni minuti šestkrat vstreljiti, to je že orožje, da ga ni več tacega.

1 revolver 7 millimeter f. 13. — 100 patron f. 3.50
1 „ 9 „ „ 15. 100 „ 4.—
1 „ 12 „ „ 17. 100 „ 4.50

Žepni samokresi, fino damascirani, enocevni po 1 f. 20 kr., dvocevni po 2 f. 40 kr.

Varovalec življenja ali ubijalec. To iz li-tega železa delano orožje se najbolje priporočta napadenim v lastno brambo, ker ima napadeni zaradi oblike veliko moč v rokah in je oblika taka, da se da orožje vedno v žepu nositi; po 65 kr.

Dobrota.

se je skazala vsacemu sesajočemu otroku z izboljšanim novopatentirane sesalnice, ki nepotrebno dela vsako dojnico (mnogo rečeno!) Otrok se more rediti sedé, leže in celo v spanju, in sicer ravno tako, kakor da bi ga mati dojila, namreč brez vsega truda. Je dokazov dovolj, da otroci, ki so jih dojnice dojile, niso imeli zdravja in moči in da so se le kasneje s pomočjo omenjene sesavnice začeli raz-cvetati, kar je lahko umljivo, kajti kolikokrat je treba is-kati drugo dojnico, predno dobi otrok primerno mu hrano. Le matere vedó ceniti vrednost te iznajdbe. Velja 60 kr., najfineje izdelana 90 kr.

Najnovejša kirurški iznajdba!

Angleška samoklistira s sikalnico, rabljiva pri otrocih in odraslih; celo oslabiljene osebe jo morejo brez napenjanja sami na sebi rabiti in se da klistira po po-trebi močno ali malo napolniti. Tega orodja naj bi ne manj-kalo v nobeni hiši. Po 3 f.

Omenjene reči so v avstrijski monarhiji e d i n o in s a m o pri podpisani zalogi dobiti.

A. Friedmann na Dunaji, Praterstrasse Nr. 26.